

ТЕОРІЯ І МЕТОДИКА НАВЧАННЯ

УДК 378.147:81'25:34:061.1EU

DOI <https://doi.org/10.5281/zenodo.20395025>

Труднощі навчання студентів правників перекладу англomовних термінів європейської інтеграції України

Ганецька Людмила Василівна,

доцент, кандидат філологічних наук, кафедра іноземних мов, факультет права та міжнародних відносин, Київський столичний університет імені Бориса

Грінченка, м. Київ, Україна,

<https://orcid.org/0009-0009-9938-8343>

Прийнято: 10.05.2026 | Опубліковано: 26.05.2026

***Анотація:** Актуальність дослідження зумовлена інтенсифікацією євроінтеграційних процесів України та необхідністю забезпечення якісної підготовки правників, здатних здійснювати адекватний переклад англomовної юридичної термінології в умовах взаємодії національної правової системи та права ЄС. Наявність відмінностей правових систем, відсутність прямих еквівалентів, полісемія, синонімія та варіантність термінів ускладнюють процес перекладу та знижують ефективність правничої комунікації.*

***Метою статті** визначено підвищення результативності навчання студентів правничих спеціальностей перекладу англomовної термінології європейської інтеграції України на основі врахування міжсистемних правових відмінностей і лінгвістичних особливостей термінів та обґрунтування методичних підходів до їх змістовно адекватного відтворення.*

Методи дослідження ґрунтуються на використанні теоретичного узагальнення, аналізу і синтезу наукових джерел, порівняльного правового аналізу, а також логіко-аналітичного підходу до інтерпретації юридичної термінології.

У результаті дослідження проаналізовано вплив відмінностей правових систем на процес перекладу, узагальнено особливості функціонування термінів за умов відсутності прямих еквівалентів, полісемії та варіантності, а також обґрунтовано методичні підходи до формування вмінь вибору адекватного перекладного варіанта. Виявлено, що домінування лексико-орієнтованого підходу, відсутність інтеграції мовної та правничої підготовки, неуніфікованість термінології та обмежене використання автентичних джерел права ЄС знижують ефективність навчання. Доведено доцільність застосування контекстуального, порівняльного та кейс-орієнтованого підходів, а також розвитку навичок рефлексивного обґрунтування перекладацьких рішень.

У висновках встановлено, що підвищення якості навчання перекладу досягається за умов орієнтації на функціональну адекватність термінів та інтеграцію перекладацької діяльності у правничий аналіз. Перспективи подальших досліджень пов'язані з розробленням стандартизованих методичних моделей навчання, уніфікацією термінологічних ресурсів українською мовою та емпіричною перевіркою ефективності запропонованих підходів.

Ключові слова: юридичний переклад, правнича освіта, термінологічна варіантність, полісемія термінів, відсутність еквівалентів, функціональна адекватність, міжсистемна інтерпретація, перекладацька компетентність.

Difficulties in Teaching Law Students to Translate English Terminology of Ukraine's European Integration

Lyudmyla Hanetska,

Associate Professor, Candidate of Sciences in Philology (equivalent to PhD in Linguistics), Foreign Languages Department, Faculty of Law and International Relations, Borys Grinchenko Kyiv Metropolitan University,
Kyiv, Ukraine, <https://orcid.org/0009-0009-9938-8343>

Abstract: *The relevance of the study is determined by the intensification of Ukraine's European integration processes and the need to ensure high-quality training of law students capable of adequately translating English legal terminology within the interaction of the national legal system and EU law. Differences between legal systems, the absence of direct equivalents, polysemy, synonymy, and terminological variability complicate the translation process and reduce the effectiveness of legal communication.*

The purpose of the article is to enhance the effectiveness of teaching law students to translate English terminology of Ukraine's European integration by taking into account intersystem legal differences and linguistic features of terms, as well as by substantiating methodological approaches to their functionally and semantically adequate rendering.

The research methods are based on theoretical generalization, analysis and synthesis of scientific sources, comparative legal analysis, and a logical-analytical approach to the interpretation of legal terminology.

Results. *The study examines the influence of differences between legal systems on the translation process, generalizes the features of terminology functioning under conditions of the absence of direct equivalents, polysemy, and variability, and substantiates methodological approaches to developing skills for selecting an adequate*

translation variant. It is revealed that the dominance of a lexically oriented approach, the lack of integration between linguistic and legal training, the absence of unified terminology, and the limited use of authentic EU legal sources reduce the effectiveness of training. The expediency of applying contextual, comparative, and case-based approaches, as well as developing skills of reflective justification of translation decisions, is substantiated.

***It is concluded** that improving the quality of translation training is achieved through focusing on the functional adequacy of terms and integrating translation activity into legal analysis. Prospects for further research are related to the development of standardized methodological models, the unification of Ukrainian-language terminological resources, and the empirical verification of the proposed approaches.*

***Keywords:** legal translation, legal education, terminological variability, term polysemy, lack of equivalents, functional adequacy, intersystem interpretation, translation competence.*

Постановка проблеми. Інтенсифікація євроінтеграційних процесів України, що відбувається в умовах правової гармонізації з правовим доробком Європейського Союзу (ЄС) та трансформації національної правової системи, актуалізує потребу у фаховому перекладі англomовної юридичної термінології, пов'язаної з європейською інтеграцією. Для підготовки правників це означає не лише опанування іноземної мови, а й здатність адекватно інтерпретувати складні міжсистемні правові категорії, що часто не мають прямих відповідників у національному праві або відрізняються змістовим наповненням. Наявні підходи до навчання юридичного перекладу здебільшого орієнтовані на лексико-граматичні аспекти й недостатньо враховують специфіку функціонування термінів у праві ЄС, їх контекстуальну варіативність та інституційну обумовленість, що знижує якість професійної підготовки майбутніх юристів.

Проблемність посилюється відсутністю уніфікованих термінологічних стандартів перекладу, розбіжностями у тлумаченні ключових понять та обмеженим використанням автентичних правових джерел ЄС у навчальному процесі. У практичному вимірі це призводить до помилок у правозастосуванні, ускладнює участь фахівців у міжнародно-правовій комунікації та знижує ефективність імплементації європейських норм у національне законодавство. Водночас наукове осмислення проблеми залишається фрагментарним, оскільки бракує комплексних досліджень, що інтегрують лінгвістичні, правові та методичні підходи до формування перекладацької компетентності правників у сфері європейської інтеграції. За таких умов виникає об'єктивна необхідність розроблення науково обґрунтованих методичних рішень, спрямованих на підвищення точності, концептуальної узгодженості та функціональної адекватності перекладу англomовної термінології у підготовці майбутніх юристів.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Огляд сучасних досліджень засвідчує формування комплексного наукового підходу до проблеми навчання студентів-правників перекладу англomовної термінології європейської інтеграції України, у межах якого поєднуються лінгвістичні, педагогічні та цифрові аспекти. Бідзілія Ю. (Y. Bidzilya) та співавтори обґрунтовують ефективність інтерактивних завдань як інструменту розвитку міжкультурної компетентності, що безпосередньо впливає на здатність адекватно інтерпретувати правничі терміни у різних контекстах [1]. Кочергіна С. С. та співавтори акцентують на трансформації викладацької діяльності під впливом інструментів штучного інтелекту, підкреслюючи водночас виникнення нових труднощів, пов'язаних із критичним відбором і тлумаченням термінології [2]. Кравчук О. (O. Kravchuk) та співавтори розглядають формування професійної комунікації нефілологів, доводячи, що обмежений рівень мовної підготовки ускладнює засвоєння спеціалізованої правничої лексики [3].

Суттєвий внесок у розуміння специфіки підготовки правників здійснено у працях, присвячених безпосередньо юридичному перекладу. Коломоєць Т. О. визначає навчальну дисципліну «юридичний переклад» як ключовий елемент формування іншомовної компетентності, однак підкреслює складність оволодіння термінами за умов їх багатозначності та відсутності прямих еквівалентів [4]. Павлов В. О. аналізує міжнародний досвід інтеграції іноземної мови у професійну підготовку юристів, вказуючи на розрив між теоретичними знаннями та практичними навичками перекладу [5]. Расторгуєва Н. О. досліджує понятійний апарат євроінтеграційної термінології, зокрема категорію «апроксимація», доводячи її семантичну складність і контекстуальну варіативність [6]. Довгополова Г. Г. розкриває проблему міжмовної еквівалентності, акцентуючи на труднощах досягнення адекватності перекладу в англійсько-українському правничому дискурсі [7].

Поряд із цим, низка досліджень поглиблює розуміння дискурсивних і концептуальних аспектів функціонування термінів. Ковальова Т. (T. Kovalova) аналізує вербалізацію концепту «європейська інтеграція» у політико-правовому дискурсі, підкреслюючи залежність значення термінів від контексту їх уживання [8]. Кушевська Н. (N. Kushevska) та співавтори обґрунтовують доцільність використання міжнародних правових кейсів у навчанні, що сприяє подоланню труднощів інтерпретації термінів через занурення у реальні ситуації [9]. Кісс Н. (N. Kiss) та співавтори розглядають розвиток україністики та мовної освіти у європейському контексті, наголошуючи на впливі соціокультурних чинників на засвоєння спеціалізованої лексики [10].

Водночас окремі дослідження акцентують увагу на ролі цифрових технологій та зовнішніх факторів у формуванні перекладацьких компетентностей. Юлінецька Я. В. (Y. Yulinetskaya) та співавтори доводять ефективність інтеграції інформаційно-комунікаційних технологій у розвиток комунікативної компетентності студентів-правників, проте вказують на

необхідність адаптації таких інструментів до специфіки юридичної термінології [11]. Лазаренко Н. (N. Lazarenko) та співавтори розглядають євроінтеграційні процеси як чинник трансформації підготовки фахівців, підкреслюючи потребу в оновленні змісту навчання відповідно до міжнародних стандартів [12]. Штефкова М. (M. Štefková) та Шведа П. (P. Šveda) аналізують вплив війни Росії проти України на розвиток перекладацької діяльності, зокрема у сфері публічного сервісного перекладу, що актуалізує проблему оперативного й точного відтворення термінів у кризових умовах [13].

Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми.

Незважаючи на наявність досліджень, залишається невирішеним питання цілісного поєднання лінгвістичних і правових чинників у навчанні перекладу термінології європейської інтеграції, зокрема з урахуванням відмінностей правових систем, відсутності прямих еквівалентів, полісемії та варіантності. У науковому дискурсі ці аспекти розглядаються переважно ізольовано, що зумовлює їх недостатню інтеграцію у методику підготовки правників і обмежує можливості формування адекватного перекладацького рішення.

Водночас недостатня увага до функціональної природи терміна та його ролі у правовому регулюванні призводить до розриву між навчальною підготовкою і практикою, де переклад має інтерпретаційний характер і визначає юридичний зміст норм. Усунення цієї невідповідності є принципово важливим для підвищення якості правничої освіти, оскільки дозволяє перейти від формального відтворення термінів до їх змістовно обґрунтованого використання в умовах взаємодії національного права та права ЄС.

Формулювання цілей статті (постановка завдання). Мета статті полягає у підвищенні ефективності навчання студентів правничих спеціальностей перекладу англomовної термінології європейської інтеграції України шляхом урахування відмінностей правових систем, відсутності прямих еквівалентів,

полісемії, синонімії та варіантності термінів і обґрунтування відповідних методичних підходів до їх адекватного відтворення.

Завдання статті:

1. Проаналізувати вплив відмінностей правових систем та узагальнити особливості функціонування термінів в умовах відсутності еквівалентів, полісемії та синонімії.
2. Обґрунтувати методичні підходи до формування вмінь адекватного вибору перекладного варіанта з урахуванням контекстуальної варіантності.
3. Виявити проблеми навчання перекладу та визначити напрями підвищення його ефективності.

Виклад основного матеріалу дослідження. Відмінності між національною правовою системою та правом ЄС формують системну складність перекладу англomовної юридичної термінології, оскільки йдеться не лише про мовне відтворення, а про перенесення змісту правових категорій, що функціонують у різних нормативних і інституційних контекстах. Право ЄС характеризується наднаціональною природою, автономністю тлумачення та усталеними принципами застосування, тоді як національна система права базується на власних традиціях, джерелах та ієрархії норм. Унаслідок цього навіть формально співвідносні терміни можуть відрізнятися обсягом, змістом або сферою застосування, що створює ризики зміщення правового значення при перекладі. Особливої ваги набуває врахування функціонального навантаження терміна – його ролі у правовому механізмі, а не лише формальної відповідності, що потребує від перекладача поєднання мовної та правничої компетентності (табл. 1).

Таблиця 1

Вплив відмінностей між правом ЄС та національною правовою системою на переклад юридичної термінології

<i>Аспект відмінностей</i>	Прояв у праві ЄС	Прояв у національній правовій системі	Вплив на переклад
<i>Природа права</i>	Наднаціональний характер – автономність та пріоритет норм ЄС	Державний характер – дія в межах національної юрисдикції	Потреба адаптації термінів без спотворення їх наднаціонального змісту
<i>Джерела права</i>	Договори, регламенти, директиви, рішення суду ЄС	Конституція, кодекси, закони, підзаконні акти	Різні типи джерел – труднощі у виборі відповідників
<i>Тлумачення норм</i>	Єдність практики та телеологічний підхід	Домінування формально-юридичного тлумачення	Ризик некоректної передачі змісту при буквальному перекладі
<i>Термінологічна система</i>	Уніфікована, але багатомовна – варіативність формулювань	Менш уніфікована, національно зумовлена	Поява кількох можливих перекладних варіантів
<i>Функціонування категорій</i>	Інтеграційна спрямованість та взаємодія систем	Внутрішньодержавна регуляція	Необхідність урахування функції терміна, а не лише його форми

Джерело: сформовано автором на основі [3, с. 875; 5, с. 5; 6, р. 90; 8, с. 70; 10, р. 126].

Практика перекладу у сфері європейської інтеграції переконливо засвідчує, що визначальним є не формальне зіставлення термінів, а відтворення їх нормативної функції у відповідній правовій моделі – саме це забезпечує коректне включення норм ЄС у національний правовий обіг. Зокрема, відмінність між видами актів ЄС має безпосередній вплив на переклад: регламент як акт загальної дії, обов’язковий у повному обсязі, не може інтерпретуватися за аналогією з підзаконними актами, тоді як директива

передбачає досягнення визначеного результату із збереженням дискреції держав щодо форм і засобів реалізації [14]. У навчальній практиці ігнорування цієї різниці призводить до зміщення правового змісту терміна та помилок у його застосуванні в юридичних текстах.

Показовими є також ситуації, коли англomовні терміни права ЄС не мають прямих відповідників у національній системі права – у такому разі буквальний переклад не забезпечує адекватності, а потребує функціонального відтворення з урахуванням контексту застосування. Це чітко простежується у матеріалах, пов'язаних із виконанням Угоди про асоціацію, де переклад термінології без урахування її ролі у механізмі правового наближення ускладнює імплементацію норм та їх практичне використання [15]. У сучасних умовах перекладач фактично виконує інтерпретаційну функцію – він співвідносить правову категорію ЄС із національним правовим середовищем, зберігаючи її змістову точність і забезпечуючи зрозумілість для адресата.

У підготовці студентів-правників ці аспекти проявляються у стійкій тенденції до вибору формально найближчих відповідників без урахування їх правового навантаження, що особливо критично за умов полісемії та варіантності термінів. Практика показує, що ефективним є залучення автентичних текстів актів ЄС, їх зіставлення з національними нормами та аналіз правових наслідків використання того чи іншого терміна. Такий підхід дозволяє перейти від буквального перекладу до змістовно обґрунтованого відтворення термінології, що є необхідною умовою якісної правничої комунікації в процесі європейської інтеграції.

Функціонування англomовної юридичної термінології у сфері європейської інтеграції характеризується складною семантичною організацією, що зумовлена поєднанням відсутності прямих еквівалентів, полісемії та синонімії у правничому дискурсі. В умовах взаємодії різних правових систем термін виступає не лише мовною одиницею, а носієм нормативно визначеного змісту,

який формується у межах конкретної правової традиції. Відсутність прямих відповідників означає, що значна частина термінів права ЄС не має усталених аналогів у національній системі, що потребує застосування функціонального або описового перекладу. Полісемія ускладнює інтерпретацію, оскільки один термін може позначати різні правові явища залежно від контексту, тоді як синонімія створює варіативність формулювань, які не завжди є взаємозамінними за юридичним змістом. У сукупності ці фактори зумовлюють необхідність контекстуального аналізу та правничої інтерпретації при виборі перекладного відповідника (табл. 2).

Таблиця 2

Особливості функціонування юридичних термінів за умов відсутності прямих еквівалентів, полісемії та синонімії

<i>Лінгвістичний феномен</i>	Прояв у правничому дискурсі	Типові перекладацькі труднощі	Підходи до вирішення
<i>Відсутність прямих еквівалентів</i>	Термін не має усталеного відповідника у національному праві	Буквальний переклад спотворює зміст	Описовий переклад, функціональна адаптація
<i>Полісемія</i>	Один термін має кілька значень залежно від контексту	Невірний вибір значення	Контекстуальний аналіз, врахування галузі права
<i>Синонімія</i>	Наявність кількох термінів для позначення подібних явищ	Змішування термінів із різним змістом	Уточнення семантичних відтінків, вибір за функцією
<i>Варіантність формулювань</i>	Різні мовні варіанти одного поняття у документах	Непослідовність перекладу	Уніфікація термінів, використання глосаріїв

Джерело: сформовано автором на основі [3, р. 378; 4; 6, с. 630; 7; 8, р. 172].

У прикладному вимірі зазначені явища не є абстрактними мовними труднощами, а безпосередньо впливають на якість юридичного рішення та

інтерпретацію норм. Відсутність прямих еквівалентів найвиразніше проявляється при перекладі інституційно зумовлених понять права ЄС, коли термін відображає правовий механізм, відсутній у національній системі. У таких випадках буквальне відтворення створює ілюзію зрозумілості, але не передає нормативного змісту – наприклад, при перекладі категорій, пов'язаних із функціонуванням внутрішнього ринку, студент часто обирає формально близький варіант, який не відображає ані правових умов застосування, ані наслідків реалізації норми [8, р. 172]. Практика показує, що коректним рішенням стає поєднання терміна з уточнювальною конструкцією або використання функціонального відповідника, що дозволяє зберегти зміст без втрати юридичної точності [3, р. 378].

Полісемія у правничому дискурсі створює інший тип ризику – зміщення значення внаслідок некоректного вибору контекстуального варіанта. Один і той самий термін може функціонувати як процесуальна категорія, елемент матеріального права або характеристика інституційного статусу, ігнорування чого призводить до помилок у тлумаченні. У навчальній практиці це проявляється у ситуаціях, коли студент відтворює усталений переклад без перевірки його релевантності до конкретного правового контексту, тоді як у професійній діяльності така помилка може змінити зміст правової позиції або логіку аргументації [4].

Синонімія та варіантність термінів у документах ЄС формують ще складніший рівень труднощів, оскільки різні формулювання не завжди є рівнозначними. Вони можуть відображати відмінності у сфері застосування, процедурному статусі або ступені нормативної визначеності. У практиці перекладу це вимагає забезпечення термінологічної послідовності в межах одного документа та узгодженості з іншими актами, інакше виникає фрагментація змісту. Показовими є випадки, коли в межах одного тексту

використання різних варіантів перекладу призводить до сприйняття одного правового явища як кількох різних категорій.

У сучасних умовах ефективна робота з такими явищами передбачає інтеграцію лінгвістичного та правового аналізу – перекладач має встановити значення терміна через його функцію у нормі, співвіднести його з національним правовим контекстом і лише після цього обрати мовний варіант. Практика підготовки правників засвідчує, що результативним є використання кейсового підходу – аналіз конкретних фрагментів нормативних актів, порівняння альтернативних перекладів та аргументація вибору відповідника. Це дозволяє сформувати стійку навичку роботи з терміном як із носієм правового змісту, а не як із ізольованою лексичною одиницею, що є ключовою умовою адекватного перекладу в контексті європейської інтеграції.

Формування вмінь вибору адекватного варіанта перекладу юридичної термінології у сфері європейської інтеграції потребує переходу від лексико-орієнтованого навчання до контекстно-інтерпретаційної моделі, у межах якої термін розглядається як елемент правового змісту, що реалізується у конкретній нормі. Ключовим стає не пошук «найближчого» відповідника, а встановлення зв'язку між терміном, його функцією у правовому регулюванні та умовами застосування. Такий підхід передбачає поєднання мовного аналізу з правничим – через ідентифікацію типу правовідносин, адресата норми, юридичних наслідків та інституційного контексту. У результаті вибір перекладного варіанта набуває характеру обґрунтованого рішення, що базується на аналізі змісту, а не на формальній відповідності (табл. 3).

Таблиця 3

Методичні підходи до формування вмінь вибору адекватного варіанта перекладу юридичних термінів

Освітній прийом

Зміст реалізації у
навчанні

Очікуваний
результат

Критерій перевірки

<i>Контекстуальне моделювання</i>	Робота з фрагментами нормативних текстів різного типу	Розуміння залежності значення від контексту	Обґрунтований вибір перекладу у конкретній нормі
<i>Порівняльний аналіз варіантів</i>	Зіставлення кількох перекладних рішень одного терміна	Усвідомлення відмінностей у змістовому навантаженні	Вибір варіанта з поясненням його доцільності
<i>Кейс-орієнтоване навчання</i>	Аналіз практичних ситуацій застосування норм	Здатність співвідносити термін із правовою функцією	Точність відтворення змісту у прикладному контексті
<i>Робота з автентичними джерелами</i>	Використання офіційних текстів актів ЄС	Формування навичок роботи з первинними джерелами	Узгодженість перекладу з усталеною практикою
<i>Рефлексивний аналіз рішень</i>	Самостійне обґрунтування перекладацького вибору	Критичне мислення та усвідомленість дій	Логічність і аргументованість вибору

Джерело: сформовано автором на основі [2; 4; 5, с. 30; 9, р. 227; 11, р. 315].

У навчальному процесі вибір перекладного варіанта формується через роботу з конкретними фрагментами актів ЄС, де помилка має вимірювані наслідки для змісту норми. Наприклад, у положеннях, що встановлюють обов'язок держави або суб'єкта, різниця між варіантами перекладу дієслівної форми може змінювати юридичний ефект – імперативна вимога перетворюється на рекомендацію, якщо студент обирає нейтральний відповідник без урахування контексту норми [5, с. 30]. У практиці занять це фіксується через зіставлення двох перекладів одного абзацу: перший відтворює формулювання буквально, другий – з урахуванням функції, і саме порівняння дозволяє побачити, як змінюється обсяг обов'язку та можливість його примусового виконання.

Інший тип ситуацій пов'язаний із термінами, що позначають процесуальні дії або статуси учасників правовідносин. Коли студент працює з текстом, де один і той самий термін використано в різних частинах документа, виникає спокуса застосувати один і той самий відповідник без перевірки контексту. У результаті

втрачається логіка процедури – наприклад, дії, що мають різний етапний характер, виглядають як тотожні, хоча в оригіналі вони розмежовані. На практиці це виправляється через поетапний аналіз: спочатку визначається місце фрагмента у процедурі, далі – його функція, і лише після цього обирається переклад, який відтворює саме цей етап, а не загальне значення слова [9, р. 227].

Показовими є також випадки варіантності, коли у різних документах ЄС для близьких за змістом ситуацій використовуються різні формулювання. Під час навчання студенти отримують кілька джерел і мають узгодити переклад так, щоб зберегти внутрішню логіку кожного тексту, але не створити штучної різнорідності термінів. Тут помилки виникають тоді, коли переклад здійснюється ізольовано – без зв'язки з іншими актами [4]. Практичне рішення полягає у веденні власних термінологічних карток із фіксацією контексту використання, що дозволяє уникати випадкових рішень і підтримувати послідовність.

Такий спосіб організації роботи змінює сам характер навчання: студент починає мислити не категоріями «як перекласти слово», а «яку правову дію воно позначає і як це відтворити». Саме це забезпечує перехід від формального перекладу до професійно обґрунтованого, де кожен варіант перевіряється через його вплив на зміст норми і можливі наслідки застосування.

Навчання перекладу англomовної термінології європейської інтеграції України характеризується низкою взаємопов'язаних наукових і практичних проблем, що знижують якість підготовки правників. Ключовою є редукція перекладу до лексичного підбору відповідників без урахування нормативної функції терміна, унаслідок чого відбувається зміщення юридичного змісту норм [5, с. 30]. Посилює цю проблему розрив між мовною та правничою підготовкою – відсутність інтеграції не дозволяє студентам коректно інтерпретувати терміни у структурі правовідносин. Суттєвим обмеженням є також відсутність

уніфікованої термінології українською мовою, що спричиняє варіативність перекладу та формує нестійкі перекладацькі навички.

Додаткові труднощі пов'язані з недостатнім використанням автентичних джерел права ЄС – навчання часто базується на спрощених текстах, що не відтворюють реальної складності термінології та її контекстуальної залежності. Унаслідок цього студенти не формують навички роботи з первинними нормативними актами та не враховують полісемію і варіантність термінів у різних правових ситуаціях. Методичною проблемою залишається переважання репродуктивних форм навчання без аналізу правових наслідків перекладацького рішення, що не формує здатності до обґрунтованого вибору відповідника [7]. Сукупність цих чинників зумовлює розрив між академічною підготовкою і практикою, де переклад виступає інструментом правничої інтерпретації у системі права ЄС.

Підвищення ефективності навчання перекладу англomовної юридичної термінології у сфері європейської інтеграції потребує переорієнтації освітнього процесу на формування здатності до обґрунтованого вибору перекладного варіанта з урахуванням функції терміна у правовому регулюванні. Практичні рекомендації мають ґрунтуватися на інтеграції мовної та правничої підготовки – переклад доцільно викладати у зв'язку з аналізом норм права ЄС, їх структурою та механізмами застосування, що дозволяє уникнути формального підходу до відтворення термінів. Ефективним є систематичне використання автентичних текстів нормативних актів із поетапним аналізом контексту, визначенням правового значення терміна та подальшим обґрунтуванням перекладацького рішення.

У навчальному процесі доцільно впроваджувати практики зіставлення альтернативних варіантів перекладу одного терміна з аналізом їх впливу на зміст норми, що формує навичку оцінювання точності та функціональної адекватності. Важливим є застосування кейсового підходу, орієнтованого на моделювання

реальних правничих ситуацій – підготовку перекладів фрагментів договорів, аналітичних матеріалів або нормативних положень, де студент має враховувати контекст, адресата та можливі правові наслідки використання терміна. Для забезпечення термінологічної узгодженості доцільно формувати індивідуальні або групові глосарії з фіксацією контексту використання термінів та обґрунтуванням обраних відповідників.

Окремої уваги потребує розвиток навичок рефлексивного аналізу – систематичне коментування власних перекладацьких рішень із перевіркою їх відповідності правовому змісту та усталеній практиці використання термінології права ЄС. Доцільним є також залучення міждисциплінарних форм навчання, у межах яких переклад розглядається як складова правничої діяльності, а не ізольована мовна операція. Реалізація зазначених рекомендацій забезпечує формування стійкої перекладацької компетентності, орієнтованої на точність, послідовність і функціональну адекватність відтворення юридичної термінології в умовах європейської інтеграції.

Висновки. У результаті дослідження встановлено, що переклад англomовної юридичної термінології у сфері європейської інтеграції є інтерпретаційною діяльністю, де визначальним є відтворення функції терміна у правовій нормі, а не його формальна відповідність. Доведено, що ключові труднощі зумовлені відмінностями правових систем, відсутністю прямих еквівалентів, полісемією та варіантністю, що підвищує ризик зміщення юридичного змісту.

Виявлено, що основними проблемами навчання є лексико-орієнтований підхід, розрив між мовною та правничою підготовкою, неуніфікованість термінології та обмежена робота з автентичними джерелами права ЄС, що не формує навичок обґрунтованого перекладацького вибору. Обґрунтовано доцільність інтеграції перекладу з аналізом норм, використання автентичних

текстів, порівняльних і кейсових методів, а також розвитку рефлексивного аналізу рішень як умов підвищення точності перекладу.

Перспективи подальших досліджень полягають у розробленні стандартизованих методичних моделей, уніфікації термінологічних ресурсів та емпіричній перевірці ефективності навчальних підходів у підготовці правників до роботи з правом ЄС.

Список використаних джерел

1. Bidzilya Y., Kuzma O., Kharkivska O., Shkurko H., Stepanenko O. The role of interactive tasks in developing multicultural competence in language and literature classes. *Revista EDaPECI*. 2025. Vol. 25, № 3. P. 310–322. DOI: <https://doi.org/10.29276/redapeci.2025.25.323395.310-322>.
2. Кочергіна С. С., Давидюк А. Р., Різак Г. В. Трансформація викладацької діяльності в умовах інтеграції інструментів ІІІ в освітній процес закладів вищої освіти. *Педагогічна Академія: наукові записки*. 2026. № 27. DOI: <https://doi.org/10.5281/zenodo.18622567>.
3. Kravchuk O., Kochubei M., Chovvriy S., Koycheva T., Pishun S. Formation of professional communication of non-language specialists in higher education institutions. *Amazonia Investiga*. 2024. Vol. 13, № 73. P. 373–386. DOI: <https://doi.org/10.34069/AI/2024.73.01.31>.
4. Коломоєць Т. О. Навчальна дисципліна «юридичний переклад» як складова процесу формування (вдосконалення) іншомовної компетентності студентів-правників у правничих школах України. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2025. № 2. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0374/2025-2/3>.
5. Павлов В. О. Інтеграція іноземної мови в професійну підготовку юриста: міжнародний досвід. *Часопис Київського університету права*. 2025. № 1. С. 28–35. DOI: <https://doi.org/10.36695/2219-5521.1.2025.3>.

6. Расторгуєва Н. О. Поняття «апроксимація» в євроінтеграційній термінології. *Вісник Кримінологічної асоціації України*. 2025. Т. 34, № 1. С. 624–634. DOI: <https://doi.org/10.32631/vca.2025.1.49>.

7. Довгополова Г. Г. Міжмовна еквівалентність у сфері правничої термінології: англійсько-український аспект. *Педагогічна Академія: наукові записки*. 2025. № 17. DOI: <https://doi.org/10.5281/zenodo.15332069>.

8. Kovalova T. Verbalization of the term-concept European integration in Ukrainian political and legal discourse. In: *Ukrainisch–Zur Emanzipation einer Sprache*. Berlin: Frank & Timme, 2024. P. 159–195. DOI: https://doi.org/10.57088/978-3-7329-8876-1_6.

9. Kushevska N., Zaverukha Y., Levchuk I. Integration of International Legal Cases into the Teaching of English to Law Students. *Proceedings of the International Conference on Pedagogical Science and Digital Learning (ICPSDL 2025)*. 2025. Vol. 4. P. 225–229. DOI: <https://doi.org/10.5281/zenodo.17571660>.

10. Kiss N., Pidkuimukha L., Skintey L., Orobchuk D. Present and future of the Ukrainian language teaching and Ukrainian studies in Europe. In: *The Routledge Handbook of the Sociopolitical Context of Language Learning*. 2025. P. 9–34. URL: <https://www.taylorfrancis.com/chapters/oa-edit/10.4324/9781003398172-3> (дата звернення: 22.03.2026).

11. Yulinetskaya Y. V., Babii O. Y., Hloviuk I. V., Stepanenko A. S., Pashkovskyi M. I. Implementing ICT into language and law classroom to develop law students' communicative competence. *Information Technologies and Learning Tools*. 2021. Vol. 81, № 1. P. 310–322. DOI: <https://doi.org/10.33407/itlt.v81i1.3282>.

12. Lazarenko N., Zadorozhna O., Prybora T., Shevchuk A., Sulym V., Rudnytska N. European integration processes for the development of future foreign language specialists in the information society. *International Journal of Computer Science & Network Security*. 2021. Vol. 21, № 12. P. 427–436. DOI: <https://doi.org/10.22937/IJCSNS.2021.21.12.58>.

13. Štefková M., Šveda P. War in Ukraine and public service interpreting in Slovakia: Initial impressions and implications. *Bridge: Trends and Traditions in Translation and Interpreting Studies*. 2022. Vol. 3, № 1. P. 42–57. URL: <https://www.bridge.ff.ukf.sk/index.php/bridge/article/view/80/68> (дата звернення: 22.03.2026).
14. Consolidated version of the Treaty on the Functioning of the European Union № 2012/C 326/01 від 26.10.2012. *EUR-Lex: вебсайт*. 2012. URL: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX:12012E/TXT> (дата звернення: 22.03.2026).
15. Угода про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони № 984_011 від 27.06.2014. *Верховна Рада України: вебсайт*. 2014. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/984_011 (дата звернення: 22.03.2026).